

астрономских посматрања и срачунао разлике геодетских и астрономских координата за већи део наше државе.

Ми смо овде укратко и у главним потезима приказали развитак Војног Географског Института, и за нас је од великог значаја што се у овим периодима развитка Војног Географског Института јављају и наши оригинални радови из картографије Краљевине Србије. Данас је ова институција најбоље организована на Балканском Полуострву, а нимало не уступа сличним институтима великих европских држава.

Схватајући значај овакве једне институције Њ. В. Краљ је својом иницијативом допринео да Војни Географски Институт добије једну од најмодернијих и најбоље уређених зграда ове врсте на Балканском Полуострву.

Анш. Лазич.

II Скуп југословенских географа. Према одлуци I. скупа југословенских географа, који је одржан у Београду од 27.—29. априла 1927., одржаће се ове године II. скуп југословенских географа у Љубљани. По обавештењу одбора за организацију скупа, скуп ће се одржати о Духовима и трајаће три дана. И на овом скупу ће се расправљати на првом месту о настави Географије у нашој средњој школи, а поред тога тамошњи географи ће одржати неколико информативних и научних предавања о географским приликама Љубљане и Словеније. Најзад ће у Географском Институту Љубљанског Универзитета бити приређена изложба, посвећена словеначким Алпима и Кршу и Словеначким мањинама. Седнице ће се држати сваког дана до подне, а по подне ће се разгледати Љубљана, и правити географске екскурзије по околини.

Успех првог скупа, који је јасно показао од коликог су значаја овакви састанци не само за међусобно зближавање географа, него и за подизање географске наставе, као и географско познавање наше земље, сакупиће несумњиво и овога пута велики број наших географа.

С. М. Милојевић.

III Конгрес словенских географа и етнографа. По овлашћењу Владе Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца на закључној станици II конгреса словенских географа и етнографа у Кракову, предложио је председник Географског Друштва у Београду, геодетски генерал г. Стеван Бошковић да се III конгрес словенских географа и етнографа одржи у нашој земљи 1930. год. Управа Географског Друштва у Београду, позвавши на сарадњу све географске и етнографске установе у нашој земљи, предузела је рад на организовању овог конгреса. Коначан програм још није израђен, али ће се конгрес одржати по свој прилици у другој половини маја 1930. год.

Као и конгрес у Пољској, тако ће и овај конгрес бити у главном екскурзија. Он би се имао отворити у Београду, а закључити у Загребу. Из Београда би учесници конгреса отишли кроз Бердап и долином Тимока у Скопље и на Косово, а одатле би, преко Ужица и Сарајева, изашли на приморје и разгледали га од Котора до Сплита. Одавде би, преко Плитвичких Језера, конгресисти стигли у Љубљану и словеначке крајеве, и повратили се у Загреб. Приликом конгреса предавања би се држала у универзитетским средиштима, у Београду, Скопљу, Љубљани и Загребу. Као и досадашњи, тако ће и овај конгрес бити подељен на осам секција. За учеснике конгреса израдиће се вођа, и у њему ће бити представљени крајеви око пута којим ће се екскурзија кретати; даље ће се издати збирка чланака, у којима ће наша земља бити географски приказана; спремиће се прегледне и специјалне карте и т. д.

Б. Ж. М.

Прослава стогодишњице Географског Друштва у Берлину. Ова свечаност је трајала од 24. до 26. маја 1928. Првог дана у подне поздрављени су почасни гости из иностранства у друштвеној палати од управе Географског Друштва и од председништва Океанографске Конференције, а у 16 часова одржана је изванредна седница у почаст Сер Даглас Мозона, из Аустралије, на којој је овај испитивач поднео извештај о Аустралијанској Јужној Поларној Експедицији, а помоћу врло успешних фотографија и филмова оцртао је природу и живот на Острву Мек Кверн и на Земљи Аделије.

Прослава стогодишњице била је у 19³⁰ часова, у свечаној сали Парламента. Ној су присуствовали Министар Просвете Др. Бекер, као заступник владе, и цео дипломатски кор. Свечани говор одржао је Албрехт Пенк, председник Географског Друштва, у коме је оцртао развитак и научни рад друштвени. Поздравне говоре држали су Шарл де ла Ронсиер, потпредседник најстаријег од ових друштава, Париског Географског Друштва, које је сестринском друштву подарило Велику Златну Медаљу, и Сер Морис Бунзен у име Краљ. Географског Друштва у Лондону и Хидрографског Одсека Адмиралитета. После захвале на овим поздравима, председник Пенк прогласно је одликовања немачких географа и изабране стране географе за друштвене чланове. Од Словена су изабрани за дописне чланове Географског Друштва у Берлину: В. С. Шостаковић, Иркутск, ради својих испитивања у Сибирији; С. Рудницки, Харков, ради радова о Украјини; А. Иширков, Софија, ради својих заслуга на гајењу Географије у Бугарској; П. Вујевић, Београд, ради својих радова на

пољу Физичке Географије; А. Гаваци, Загреб, ради испитивања у карсним земљама и на обалама Јадрана; Ј. Данеш, Праг, који је пре овог свечаног прогласа умро несретним случајем.

25. и 26. маја одржана је Океанографска Конференција у Дому Лангенбек-Вирхова. Првога дана је Конференција радила пре и после поднева, а главна тема је била: Систематско испитивање океана, о коме је изнео опширан реферат проф. А. Дефант, а Вист, Хенчел, Ватенберг и Шумахер говорили су о океанографским, биолошким и хемијским радовима Немачке Атлантске Експедиције, као и о стереофотограметријском снимању таласа. Другога дана пре поднева била је стручна седница Конференције, на којој је говорено о минералошко-геолошким радовима Н. А. Е. и о мерењу дубина помоћу одјека, затим о експедиционом бр ду „Метеог“ и његовим научним задацима. После тога се проф. Пенк захвалио председнику Океанографске Конференције, нарочито њеном председнику, као и онима који су организовали ову свечаност. Тиме је прослава стогодишњице била закључена.

У петак 22. маја, у 13.³⁰ часова били су изасланици разних географских друштава позвани на ручак код Министра Спољашњих Послова, а у 20 часова приредило је Географско Друштво свечану вечеру, на којој је било окупљено око 500 учесника, почасних гостију и друштвених чланова. У суботу по подне приредила је Општина Берлина излет паробродом на Хафелска Језера код Потсдама, коме је присуствовао Г. Председник Општине са осталим одборницима.

Поводом прославе, У јубиларном издању *Zeitschrift der Gesellschaft für Erdkunde* штампано је 23 стручних расправа, а — поред осталих — приложене су му и две географске карте Арбаније, у размери 1:200.000. П. В.

Међународни Географски Конгрес у Нембру. Од 18. до 25. јула 1923. године одржан је у Нембрицу, иницијативом Међународне Географске Уније, Међународни Географски Конгрес. Конгрес је имао ове секције: за Математичку Географију и Картографију, за Физичку Географију, Геоморфологију и Океанографију, за Биолошку Географију, за Антропогеографију, Етнографију, Политичку и Економску Географију, за Историјску Географију и Историју Географије, и за Регионалну Географију, Географску Наставу и Номенклатуру. Сем тога, нарочито су биле активне две комисије: једна за студију типова села, а друга за студију плиоцених и плеистоцених тераса.

Главна одлика овог конгреса јесте у томе, што је нарочита пажња била обрађена неколиким специјалним проблемима. У секцији за Физичку Географију, Гео-

морфологију и Океанографију највише се предавања чуло о *плиоценим и плеистоценим терасама*. Тако су говорили: Г. Стефанини, о речним и маринским терасама у Италијанској Африци; А. Дезио, о терасама Додеканеза; Г. Валсан о терасама румунске равнице; В. Новак, о резултатима испитивања речних тераса у Чешкој; С. Ленцевић, о терасама средње Висле; Г. Имамура, о абразионим платформама дуж пацифичке обале Јапана и т. д. Али је овај проблем најсвестраније проучен у Шпанији, где су, под руковођењем председника комисије за терасе, Г. Пашека, сређени резултати о терасама свих река овог полуострва. Сем тога, у овој секцији одржано је више предавања о *колебањима климе*. Од ових предавања помињемо: Џ. Грегориа, о колебањима климе у прошлости; Џ. Мајра, о клими Грчке у преисторијско доба; Џ. Бакера, о клими Енглеске у 17. веку; Марије Полач, о климатским колебањима у Пољској од краја 15. до средине 17. века; Е. Беневана, о колебањима климе у југоисточном делу Француске и т. д. У секцији за Биолошку Географију предавања су била сконцентрисана око овог питања: *биљни и животињски свијет у високим планинама*. О томе су предавали: К. Барнар, о фауни јужно-афричких планина; Г. Негри, о органском свету у планинама; Џ. Баркроф, о животу на високим планинама и т. д. У секцији за Антропогеографију највише се предавало о *шиповима села*. Тај су проблем расправљали: М. Дефонтен за Словачку; Р. Биазути за Италију; М. Фонсен за области Мора; Ж. Лозаш за Египат; С. Харис за Западну Француску и т. д. М. Лефевр је дала синтетичку студију о овом питању, класификујући типове села уопште.

Поред ових предавања, која су представљала прилоге за поменуте теме и у главном давала карактер конгресу, било је и предавања о појединим питањима или појединим крајевима, као и предавања о општим проблемима. Међу првим предавањима истичемо: В. Атвуда, Физиографија планина у Колораду; Х. Мекиндера, историјска географија Енглеске; Д. Џонсона, промене морског нивоа на источној обали Северне Америке и т. д., а међу другим: М. Сора, екологија човека; Х. Мекиндера, философска Географија; Е. Ромера, шрафе у данашњој картографији; Е. де Мартона, области које не отичу према океану и т. д.

Тако рад међународних географских конгреса постаје све обимнији и разноврснији. У њему се сада истичу извесни географски проблеми, које треба проучавати у разним земљама. Овом се методом један предмет прати у његовом распрострањењу, и при томе се утврђују његови типови, његова зависност од

осталих географских фактора, и улази у његову суштину. У ствари, овим се, при проучавању извесног географског објекта, примењују научне географске методе у ширим размерама. До овако пространих студија дошло се тиме, што су поједини одлични стручњаци, бавећи се интензивно извесним предметом, увидели, од колике би вредности било, кад би се проучавање тога предмета распрострло на веће области. Они су успели да та своја питања преобрате у општа, да за њих заинтересују стручњаке из разних земаља, и удружена сарадња даће овде несумњиво знатне резултате.

Али поред оваквих заједничких похвата, увек ће постојати и специјалан научан рад појединаца, и он, у извесним случајевима, може имати и велики и општи значај. Због тога се и на међународним конгресима мора њему поклањати нарочита пажња. Даље се разуме само по себи, да су овакви конгреси најпозванија места за

претресање општих питања, принципа и метода научних.

Али, полазећи од тога, да и међународни конгреси треба да буду, што је могућно више, „обојени локално или регионално“, и приликом овог конгреса приређено је више разноврсних екскурзија по околини Кембриџа. После конгреса изведене су три веће екскурзије, и то две у југоисточну Енглеску, а једна по Уелсу.

Од наших учасника на овом конгресу, председник Географског Друштва, генерал Ст. Бошковић, био је један од подпредседника у секцији за Математичку Географију и Картографију; подпредседник друштва г. Павле Вујевић сарађивао је у секцији за Физичку Географију; а потписати је, у секцији за Антропогеографију, одржао предавање „Географска наука и географија културе“.

Б. Ж. Милојевић.

ФОНДОВИ И ЗАДУЖБИНЕ У 1928. ГОД.

Фонд Влад. Карића. 1928. год. добио је из овог фонда помоћ г. Ант. Лазич ради спелеолошких испитивања у околини Поља.

Аустралијанска Задужбина за Институт за Антропогеографију, Социологију и Економију. 1928. године добили су из ове задужбине помоћ ради антропогеографских испитивања: Љубомир Павловић, за Полимље и Сјеницу; Петар С. Јовановић, за Горњи Полог; Војислав С. Радовановић, за Бабуну и Прилепско Поље; Петар Шобајић, за Корјениће и Требиње; Луцијан Марчић, за околину Биограда на мору; Јован Ердељановић, за Банат; Боривоје Ж. Милојевић, за Триглав; Сима Милојевић за Љубињско Поље; Миленко С. Филиповић, за Боровицу, Вогошће и Олово; Митар Влаховић, за Горњу и Доњу Морачу; Милан Лутовић, за Рожај и Бихор; Светозар Ранчевић, за Метохију; Милан Карановић, за Осат; Андрија Лубурић, за Пиву и Гацко; и Вуко Петровић за околину Радовишта.

Фонд Јована Цвијића. 1928. године добио је из овога фонда помоћ Ђорђе Паунковић, ради геоморфолошких испитивања Хомоља.

Стање фонда Јована Цвијића. Овај фонд, који је основан иницијативом Географског Друштва, има данас 30477:50. За њега су приложили:

Божа Милановић, учит., Зајечар, 300 д.; Н. Н., Књажевац, 100 дин; Јован Живановић, проф. богосл. у пенз., Карловци, 500 дин; Нишки Пододбор „Српска Мајка“, 100 дин; Цветко Петковић, дирек. гимн. у пенз., Пријепоље, 100 дин; Андрија Јовићевић, учит. у пенз., Ријека Црноје-

јевића, 100 дин; С. К. Гласник 1000 дин; Д-р Ђорђе Протић, Сарајево, 100 дин; Стеван Бошковић, див. генерал 1000 дин; Петар Мацаровић, пуковник, 500 дин; Живојин Јевђенијевић, пуковник, 50 дин; Михајло Радојевић, пуковник, 200 дин; Мил. Терзић, пуковник, 50 дин; Тих. Аранђеловић, пуковник, 50 дин; Јосиф Ђорђевић, пуковник, 200 дин; К. Стојановић, пуковник, 100 дин; Ђорђе Ђорђевић, пуковник, 50 дин; Ник. Кусаковић, пуковник, 50 дин; Ј. Стрекл, пуковник, 50 дин; Мил. Стрела, пуковник, 50 дин; С. Голдон, пуковник, 50 дин; Мих. Немчек, пуковник, 50 дин; Мих. Шодолц, мајор, 40 дин; Жар. Курјачки, мајор, 50 дин; Зар Зјалић, мајор 50 дин; Пет. Фи капетан, 30 дин; Ив. Јагњић, капетан, 50 дин; Миховил Жлимен, капетан, 30 дин; Марко Бенић, капетан, 50 дин; Вил. Премров, капетан, 50 дин; Звон. Бежајм, капетан 50 дин; Иван Месић, поручник, 50 дин; Славољуб Хајне, поручник, 100 дин; Бран. Поповић, поручник, 100 дин; Ив. Миков, поручник, 50 д.; Мих. Стојановић, поручник, 50 дин; — сви из Београда; Д-р Душан Митровић, лекар, Београд, 50 дин; Школа за Резервне Официре, Сарајево, 624 дин; Ђаци Прве Гимназије, Сарајево, 320 дин; Ђаци Православне Богословије, Сарајево, 300 дин; Ђаци Трговачке Академије, Сарајево, 230 дин; Ђаци Шеријатске Гимназије, Сарајево 160 дин; Ђаци Дјевојачке Грађанске Школе, Сарајево, 133 дин; Ђаци Друге Гимназије, Сарајево, 141 дин; Ђаци Мушке Трговачке Школе, Сарајево, 56 дин; Ђаци Мушке Учитељске Школе, Сарајево, 56 дин; Ђаци Средње Техничке Школе, Сарајево, 52 динара; ученице Женске Гимназије, Сарајево, 21 дин; Срп. Центр. Приредна Банка, Сарајево 1000 дин; Орга-